

JANÁČKEM TO NEKONČÍ! Chceme Vám představit klasickou hudbu, která vzniká dnes, protože stojí za to. Jsme mladý orchestr z Brna hrající mladou hudbu z tuzemska i celého světa.

Soubor **BRNO CONTEMPORARY ORCHESTRA** (BCO) byl založen v roce 2011 s cílem hrát současnou světovou hudbu v Česku a českou hudbu po celém světě (s přesahy k hudbě 20. století). Chceme hudbou oslovit posluchače a ukázat jim, že může být součástí každodenního života. Kompaktními dramaturgickými celky a originálními projekty jako je spojení hudby s ostatním uměním (film, výtvarná umění,...) se snažíme být atraktivní nejen pro publikum, ale i pro skladatele, které chceme podněcovat k tvorbě nových děl na míru orchestru. Zakladatelem, uměleckým vedoucím a šéfdirigentem BCO je **PAVEL ŠNAJDR**.

www.bcorchestra.cz
facebook.com/BrnoContemporaryOrchestra

MILOSLAV IŠTVAN QUARTETT je mladé smyčcové kvarteto zabývající se interpretací klasické hudby, přičemž se zaměřuje zejména na tvorbu současných autorů. Soubor byl založen roku 2008 a svůj název získal při příležitosti koncertu věnovaného vzpomínce na skladatele Miloslava Ištvana. V následujících sezónách kvartet pokračoval v intenzivní koncertní činnosti (vystoupení na festivalech Forfest, Setkávání nové hudby +, Sonic Evocation, Janáček Brno aj.) a zároveň stihl nahrát dvě alba s kompletní tvorbou Miloslava Ištvana a Jana Nováka pro smyčcové kvarteto.

www.mi4.cz

Koncert se koná v rámci projektu Intermediální večery se souborem pro novou hudbu II za finanční podpory statutárního města Brna a Nadace Bohuslava Martinů v rámci aktivit Studijního a dokumentačního centra vily Tugendhat. Partnery jsou Tiskárna Helbich, kytary.cz, Plakáty s. r. o., Royal Party Servis spol. s r. o., mediálními partnery jsou Mladá fronta DNES, Český rozhlas Brno a Radio Proglas.

MILOSLAV IŠTVAN QUARTETT

housle: Lukáš Mik, Jan Bělohávek
viola: Stanislav Vacek
violoncello: Štěpán Filípek

BRNO CONTEMPORARY ORCHESTRA

flétna: Michal Vojáček
hoboj: Romana Mazáková
klarinet: Petr Vysloužil, Kříž
fagot: Petr Hlavatý
trubka: Petr Hojač
lesní roh: Mikuláš Koska
klavír: Stanislav Slavíček
housle I: Lukáš Mik
housle II: Ivana Frajtová
viola: Stanislav Vacek, Klára Hegnerová
violoncello: Štěpán Filípek
kontrabas: Michal Pokorný

Studijní a dokumentační centrum vily Tugendhat
ve spolupráci s Uměleckým sdružením àTRIUM
pořádá

DEN HUDBY VE VILE TUGENDHAT

FRANCOUZSKÉ INSPIRACE

PÁTEK
21. ČERVNA 2013
V 19:30 A 21:30
VILA TUGENDHAT

SOARÉ V ARCHITEKTONICKÉM
SKVOSTU S VYBRANOU
SPOLEČNOSTÍ:

NOVÁK
HINDEMİTH
MARTINŮ

V PROVEDENÍ BRNO
CONTEMPORARY ORCHESTRA,
ŘÍZENÉM PAVLEM ŠNAJDREM.

PROGRAM

Vila Tugendhat 21. června 2013 v 19:30 a 21:30

JAN NOVÁK:

Tři invence pro smyčcové kvarteto

- I. Allegro
- II. Andante
- III. Vivace

Původem německý architekt Ludwig Mies van der Rohe, autor návrhu vily Tugendhat, patří k nejvýznamnějším a nejcitovanějším architektům dvacátého století. Podstatnou část svého života strávil v emigraci, konkrétně v USA, kde také vytvořil své nejslavnější stavby. Podobný osud zastihl všechny autory skladeb dnešního koncertu.

PAUL HINDEMITH:

Hérodiade

PŘESTÁVKA

BOHUSLAV MARTINŮ:

Le Raid Merveilleux

- I. Pták
- II. Vrtule
- III. Mapy
- IV. Reflektory a plakáty
- V. Moře

JAN NOVÁK (1921–1984) se po návratu z USA, kde byl na studijní stáži u Bohuslava Martinů v letech 1947–1948, zařadil mezi nejnadějnější skladatele své generace. Jeho styl vycházel z neoklasicismu Stravinského a Prokofjevova typu, obohaceného o rysy jazzu. Po krátké epizodě práce v intencích Nové hudby počátkem šedesátých let se vrací k syntetickému stylu na bázi neoklasicismu. Jeho **Tři invence pro smyčcové kvarteto** vznikly v období mezi lety 1960–1968, tedy v posledních letech před emigrací. Tři kontrastní části tvoří volný cyklus vět na třídílném půdorysu s návratem. Invence vycházejí ze základního intervalu velké a malé sekundy, které se objevují buď v podobě chromatické řady, či melodie rozkomponované do několika oktáv. Geniální hříčkou první věty je princip „statického pohybu“, kde dochází k výměně totožných akordických tónů mezi nástroji, takže výsledkem pohybu v jednotlivých hlasech je statická struktura. Vzhledem k tomu, že byl Jan Novák po celý život exkluzivním skladatelem, který se pohyboval napříč evropským prostorem a historií, doceňujeme jeho dílo plně až dnes, kdy se pozvolna daří skládat mozaiku jeho tvůrčího a osobního života.

MILOSLAV IŠTVAN QUARTETT

BRNO CONTEMPORARY ORCHESTRA

LUBOMÍRA SONKOVÁ

(Hérodiada, chůva)

PAVEL ŠNAJDR

(dirigent)

PAUL HINDEMITH (1895–1963), původně německý skladatel, měl jako enfant terrible a hudební revolucionář své doby velmi složité postavení. Někteří nacističtí pohlaváři v něm viděli autora pokrokové německé hudby, jiní jeho dílo označovali za atonál-

ní shluky lomozů. Po různých peripetiích nakonec Hindemith před druhou světovou válkou emigroval přes Švýcarsko do USA a do rodné země se už trvale nevrátil. Jeho skladba **Hérodiade**, sepsaná ke konci války, čerpá inspiraci z díla francouzského básníka Stéphana Mallarmé: je napsaná jako melodrama přímo na text jeho stejnojmenné básně, která je vlastně rozhovorem mezi chůvou a Hérodiadou před její první svatbou. Vzhledem k tomu, že zhudebnění textu není v Hindemithově díle obvyklým, autor experimentuje s kompoziční technikou recitování poesie jednotlivými hudebními nástroji. Vy užívá k tomu především rytmického členění básně, hudbu podřizuje specifickým francouzského jazyka. Je zajímavé, že skladba s podtitulem „orchestrální recitace“ byla v Americe premiérována s tanečnicí v roli Hérodiady, zatímco žádné z četných uvedení skladby v poválečné Evropě s tancem vůbec nepracuje. Ke sklonku života, který Hindemith trávil ve Švýcarském Curychu, se ke skladbě ještě jednou vrátil – ne aby ji přepsal, ale aby k ní doplnil přesný scénář.

BOHUSLAV MARTINŮ (1890–1959) strávil v zahraničí (konkrétně v Paříži) nejprve dobu studií, následně mu druhá světová válka navždy znemožnila návrat domů. V úsilí o čistou divadelní formu a o její moderní podobu křísil Martinů dávné a zapomenuté prvky, zároveň však experimentoval se současnými médii – rozhlasem, televizí a filmem. Nejvýmluvnějším dokladem je opera-film **Tři přání**, která zcela nezávisle na vývoji muzikálu jeho vznik vlastně předznamenala. Námět **Podivuhodného letu** čerpal Martinů – jako v mnoha dalších případech – z události denního života. 8. května 1927 odstartovali francouzští piloti Nungesser a Coli k letu přes Atlantický oceán. Pokus skončil tragicky, a když se po třinácti dnech [20.–21. 5.

1927] podařilo Charlesovi A. Lindberghovi přeletět oceán opačným směrem na trati New York–Paříž, celý svět na francouzské hrdiny rychle zapomněl. Proto jim vzdal Bohuslav Martinů poctu svým neobvyklým dílem, které nemá být pomníkem tragiky zahynulým letcům, ale úklonou lidské odvaze, touze vyniknout, úsilí o poznání a síle lidské vůle, která neváhá podstoupit ani krajní riziko.

Hudební podoba **Podivuhodného letu** je pětivětá cyklická skladba, formálně velice koncizní, v níž úvodní a závěrečná část spolu korespondují do jisté míry i tematicky a vyjadřuje to i obsah, úmysl a jeho poslání. Celá forma je postavena na principu kontrastu. Druhá a čtvrtá část se adekvátně k dramatické situaci odvíjejí v závrtných tempech a ponechávají lichým dílům skladby meditativní charakter. Ve čtvrté, předposlední větě, v níž Martinů uplatnil svůj mimořádný smysl pro polyrytmiku, se nad hudební podobou rozbourěného moře prosazuje motiv volání SOS. Martinů tento signál, jenž je nepravidelným rytmickým útvarem, dokázal v pravidelné metrické ploše třičtvrtěčného taktu uplatnit v šesti variantách, čímž dosáhl úžasné gradace dramatického napětí. V sedmé variantě, kdy signál zní současně ve třech vrstvách, je evokován pocit blížící se katastrofy.

Scénická představa Bohuslava Martinů se zachovala v několika jeho kresbách. Jde o kinetické pojednání výtvarných symbolů dějové osnovy. Pták – symbol letu, vrtule – symbol techniky, mapy – symbol krajiny viděné z letadla, plakáty – symbol sdělovací techniky – a moře... Původní kresby Bohuslava Martinů byly inspirací k dnešnímu filmu, který na objednávku stvořil Jiří Nagý, operní režisér a žák prof. Václava Věžníka dlouhodobě žijící v Norsku.